

Sygn. akt IVU 714/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Cackowska-Frank

Protokolant referent stażysta Ewelina Górna

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Toruniu

sprawy **E. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 7 marca 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonej od dnia 1 lutego 2013 roku prawo do emerytury z uwzględnieniem 24 % kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o emeryturę z dnia 11 lutego 2013 roku i stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/-/SSO Hanna Cackowska-Frank

Sygn. akt IV U 714/13

UZASADNIENIE

E. W. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z 7 marca 2013r., odmawiającej przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury z zastosowaniem 24% nowej kwoty bazowej.

Ubezpieczona wskazywała, że przeszła na emeryturę w 2004r. w wieku 56 lat, a w 2008r. złożyła wniosek o przeliczenie emerytury z uwagi na ukończenie 60 lat. W odpowiedzi otrzymała decyzję odmowną z uzasadnieniem, że brak jest podstawy do przeliczenia, gdyż urodziła się w 1948r. i dlatego nie dotyczy jej automatyczne przeliczenie. Mimo odmownej decyzji o przeliczeniu przyznano jej identyczną emeryturę z kwotą bazową taką samą jaką miała poprzednio. Ubezpieczona uważała, że w 2008r. pracownicy ZUS powinni poinformować ją o skutkach złożenia wniosku o przeliczenie, gdyż ona takiej specjalistycznej wiedzy nie posiadała.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie wnosił o oddalenie odwołania.

Organ rentowy wskazywał, że możliwość ustalenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem aktualnej kwoty bazowej istnieje, w myśl art. 53 ust 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeśli ubezpieczony po nabyciu uprawnień do świadczenia podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom

emerytalnemu i rentowym. Jednak ustalenie podstawy wymiaru w sposób wskazany powyżej możliwe jest w chwili, gdy organ rentowy przyznaje emeryturę (nowe świadczenie). W niniejszej sprawie „nowa” emerytura została przyznana od 1.01.2008r. Nie można więc obecnie przeliczyć przysługującego skarżącej świadczenia przyjmując aktualną kwotę bazową.

Sąd ustalił, co następuje;

E. W. urodziła się (...)

Decyzją z 11.09.2003r. przyznano ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 sierpnia 2003r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Wypłata emerytury została zawieszona ze względu na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia – ubezpieczona od 1.07.1983r. była zatrudniona w Wojewódzkim Szpitalu (...) w T. w charakterze asystenta. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonej przyjęto 24% kwoty bazowej wynoszącej 1862,62 zł oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 174,99%, co po pomnożeniu przez kwotę bazową 1862,62 zł dało podstawę wymiaru w wysokości 3259,40 zł. Organ rentowy uznał za udowodnione 34 lata 4 miesiące i 19 dni okresów składkowych.

Dowód: - wniosek, k - 1-2 akt rentowych,

- zaświadczenie, k - 7 akt rentowych,

- raport ustalenia uprawnień, k – 25 akt j/w,

- decyzja z 11.09.2003r., k -19 -21akt j/w.

Po złożeniu przez ubezpieczoną świadectwa pracy za okres zatrudnienia w Wojewódzkim Szpitalu (...) w T. od 1.07.1983r. do 31.12.2003r., podjęto wypłatę emerytury na rzecz ubezpieczonej od 1.01.2004r.

Dowód: - świadectwo pracy, k - 22 akt rentowych,

- decyzja z 16.01.2004r.26 akt j/w.

W dniu 30.05.2008r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek z 29 maja 2008r., w którym wskazała, że w związku z ukończeniem 60 lat w dniu 25 lutego 2008r. prosi o ponowne przeliczenie emerytury wg wskaźnika na dzień dzisiejszy.

Decyzją z 13.06.2008r. organ rentowy od 1 maja 2008r. przyznał ubezpieczonej emeryturę w dotychczasowej wysokości, wskazując w załączniku do decyzji, że wobec nieudowodnienia 30 miesięcy ubezpieczenia po dniu przyznania emerytury w obniżonym wieku wysokość emerytury nie ulega zmianie. Organ rentowy uznał za udowodnione 34 lata 4 miesiące i 19 dni okresów składkowych.

Dowód: - wniosek z 29.05.2008r., k - 35 akt rentowych,

- raport ustalenia uprawnień, k – 40 akt j/w,

- decyzja z 13.06.2008r., k – 42-43 akt j/w.

W okresie od 10.07.2008r. do 31.12.2012r. ubezpieczona była zatrudniona w (...) w wymiarze 1/2 etatu, składając w tym czasie wnioski o doliczenie okresu zatrudnienia do stażu.

W dniu 11.02.2013r. ubezpieczona, w związku zakończeniem pracy z dniem 31.12.2012r. w (...), złożyła wniosek o przeliczenie emerytury wg aktualnej kwoty bazowej, wskazując że przepracowała ponad 30 miesięcy (od 10.07.2008r. do 31.12.2012r.).

Decyzją z 7.03.2013r. organ rentowy ustalił ubezpieczonej emeryturę w dotychczasowej wysokości, przyjmując 24% kwoty bazowej wynoszącej 1862.62 zł. Organ rentowy uznał za udowodnione 38 lat 10 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych (w tym 9 dni okresów nieskładkowych).

Zaskarżoną decyzją z tej samej daty (7.03.2013r.), powołując się na art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury, wskazując w uzasadnieniu decyzji, iż w dniu przyznania emerytury, tj. 1.05.2008r., decyzją z 13.06.2008r., ubezpieczona miała wymagany wiek emerytalny, tj. 60 lat, a zatem brak podstaw do ponownego rozpatrzenia wniosku o przyznanie emerytury z zastosowaniem 24% nowej kwoty bazowej.

Dowód: - wniosek z 11.02.2013r., k - 171akt rentowych,

- świadectwo pracy z 3.01.2013r., k – 172 akt j/w,

- raport ustalenia uprawnień, k – 173 akt j/w,

- decyzja z 7.03.2013r., k – 174-175 akt j/w.

- zaskarżona decyzja, k- 176 akt j/w.

Sąd zważył, co następuje;

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, gdyż dokumenty te nie budziły wątpliwości Sądu, a ponadto strony nie kwestionowały ich autentyczności.

Ze względu na datę urodzenia ((...)) do wysokości emerytury ubezpieczonej mają zastosowanie przepisy art. 53 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U.z 2009r. nr 153, poz. 1227 ze zm.) zwanej w dalszej części uzasadnienia „ustawą emerytalną”.

Zgodnie z art. 53 ust 1, 3 i 4 ustawy emerytalnej emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art.55.

Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust.1 pkt 1 i 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury (art. 53 ust. 3).

Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 53 ust. 4).

Dla oceny zasadności odwołania istotne znaczenie ma ocena wniosku ubezpieczonej z 29.05.2008r., w którym wносиła ona o przeliczenie emerytury ze względu na ukończenie 60 lat. Organ rentowy potraktował ten wniosek jako wniosek o emeryturę w trybie art. 27 ustawy emerytalnej chociaż ubezpieczona nie sformułowała wprost takiego wniosku.

Przyjęcie przez organ rentowy, że wniosek z 29.05.2008r. jest wnioskiem o nowe świadczenie, spowodował nie tylko to, że świadczenie ubezpieczonej nie zostało przeliczone (bo w maju 2008r. nie było ku temu podstaw jako że

ubezpieczona po nabyciu prawa do emerytury od 1.08.2003r. nie przepracowała co najmniej 30 miesięcy), ale też pozbawiało ubezpieczoną możliwości ubiegania się w przyszłości o przeliczenie świadczenia.

W tej sytuacji - w ocenie Sądu - stanowisko organu rentowego przy wydawaniu decyzji z 13.06.2008r. dotknięte było błędem. Mając na uwadze tak daleko idące skutki dla wysokości świadczenia ubezpieczonej, organ rentowy winien ustalić, jaka w istocie była wola ubezpieczonej przy składaniu wniosku z 29.05.2008r. (informując jednocześnie o skutkach złożenia wniosku o emeryturę przy braku podstaw do przeliczenia świadczenia). Organ rentowy natomiast przyjął, że ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę w trybie art. 27 ustawy emerytalnej, choć wcale nie wynikało to wprost z treści wniosku i ponadto było w tym momencie dla ubezpieczonej niekorzystne (bo pozbawiało możliwości przeliczenia emerytury w przyszłości).

Sąd podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wyrażone w wyroku z 16.01.2013r., że ubezpieczony uprawniony do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, winien mieć swobodę wyboru czasu, w którym składa wniosek o kolejne świadczenie, skoro wyliczenie nowego świadczenia (w razie podlegania po nabyciu uprawnień do wcześniej przyznanego świadczenia co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniom społecznym) następuje z uwzględnieniem do części socjalnej świadczenia nowej kwoty bazowej, tj. kwoty obowiązującej na dzień przyznania nowego świadczenia. Ubezpieczeni, wybierając czas, w którym występują o nowe świadczenie, często kierują się wysokością aktualnie obowiązującej kwoty bazowej i uznając ją za satysfakcjonującą występują ze stosownym wnioskiem. Zastosowanie nowej kwoty bazowej do części socjalnej świadczenia może bowiem mieć miejsce wyłącznie w sytuacji nabycia nowego świadczenia dla osoby, która uprzednio również była uprawniona do świadczenia z ubezpieczenia społecznego i po nabyciu uprawnień do poprzedniego świadczenia podlegała co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (sygn. akt IIIAUa 617/12, Lex nr 1254325).

Organ rentowy nie powinien zatem traktować wniosku ubezpieczonej o przeliczenie świadczenia, jako wniosku o nowe świadczenie tylko dlatego, że w dacie składania wniosku ubezpieczona miała ukończone 60 lat. Obowiązkiem organu rentowego było ustalenie rzeczywistej woli ubezpieczonej. Organ rentowy nie może przy tym powoływać się na fakt, że ubezpieczona nie odwołała się od decyzji z 13.06.2008r., skoro ubezpieczona - wobec wyliczenia emerytury w dotychczasowej wysokości - nie była świadoma, że przyznano jej nowe świadczenie i że okoliczność ta pozbawi ją w przyszłości możliwości wyliczenia emerytury od nowej kwoty bazowej mimo przepracowania 30 miesięcy.

W tej sytuacji – w ocenie Sądu - należało przyjąć, że ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę w trybie art. 27 ustawy emerytalnej dopiero w dniu 11.02.2013r. Wynika to wprost z treści wniosku, w którym powołuje się na przepracowanie 30 miesięcy po nabyciu prawa do emerytury.

Złożenie dopiero w dniu 11.02.2013r. wniosku o emeryturę w trybie art. 27 ustawy emerytalnej, uzasadniało zmianę zaskarżonej decyzji - na podstawie cytowanych powyżej przepisów ustawy emerytalnej i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - i przyznanie ubezpieczonej od dnia 1 lutego 2013r. (tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek) prawa do emerytury z uwzględnieniem 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o emeryturę z dnia 11 lutego 2013r.

Jednocześnie, mając na uwadze, że w dacie wydania zaskarżonej decyzji organ rentowy dysponował pełną dokumentacją niezbędną do prawidłowego rozpoznania wniosku, Sąd na podstawie art. 118 ust.1a ustawy emerytalnej stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sędzia SO Hanna Cackowska - Frank